

DONES I CRISI.

SITUACIÓ DE LES DONES EN EL MERCAT DE TREBALL.

En el 2013 la participació de les dones en el mercat de treball continua sent desigual respecte a la dels homes, i la crisi fa incrementar aquesta desigualtat.

La participació de les dones en el mercat de treball presenta des de fa molts anys situacions de desigualtat estructural que la crisi econòmica ha aguditzat, i que noves normatives com el Reial Decret-Llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures per a la reforma del mercat laboral, no han contribuït a millorar. Més aviat aquesta reforma ha suposat un agreujament de moltes d'aquestes situacions. Parlem per exemple de la bretxa salarial entre dones i homes, de la penalització de la maternitat a l'hora d'accedir al mercat de treball, de la feminització del treball a temps parcial o de la precarització i desprotecció laboral dels sectors econòmics més feminitzats, com ara el sector serveis, que dona feina al 87,5% de les dones ocupades de la comarca.

La crisi econòmica ha suposat un important increment de les desigualtats de gènere. Les polítiques d'austeritat, de contenció salarial, la disminució de rendes en les llars, l'augment de l'endeutament i l'aprimament del sector públic, intensifiquen i aprofundeixen aquestes desigualtats. No oblidem que alguns dels sectors més afectats per les retallades de la despesa pública, com la sanitat, l'educació o els serveis socials, són sectors altament feminitzats.

La diferència salarial entre dones i homes ja és d'un 22,99% de mitja anual, el que suposa que les dones haurien de treballar 84 dies més que els homes per rebre el mateix salari.

A més a més, s'aprecia un retrocés pel que fa a la participació de les dones en el mercat de treball i es comença a imposar novament el sistema que atorga a les dones el paper de cuidadores i als homes el paper de productors. No oblidem que, a Catalunya, més del 60% de les dones en situació d'atur no tenen cap ingrés.

El principal objectiu de la reforma laboral aprovada al 2012 era “crear les condicions necessàries perquè l'economia espanyola pugui tornar a crear ocupació i així generar la seguretat necessària per a treballadors i empresaris, per a mercats i inversors”.

En les disposicions generals del Reial Decret-Llei s'afirma que es pretén “apostar per l'equilibri en la regulació de les nostres relacions de treball... L'objectiu és la flexiseguretat. Amb aquesta finalitat, la normativa recull un conjunt coherent de mesures que pretenen fomentar l'ocupabilitat dels treballadors, reformant aspectes relatius a la intermediació laboral i a la formació professional (capítol I); fomentar la contractació indefinida i altres formes de treball, amb especial èmfasi a promoure la contractació per pimes i de joves (capítol II); incentivar la flexibilitat interna a l'empresa com a mesura alternativa a la destrucció d'ocupació (capítol III), i, finalment, afavorir l'eficiència del mercat de treball com a element vinculat a la reducció de la dualitat laboral, amb mesures que afecten principalment l'extinció de contractes de treball (capítol VI)”.

Des de l'entrada en vigor d'aquesta reforma a l'any 2012, i avaluant el grau de compliment dels objectius previstos, una dada si és clara, l'any 2013 **continua perpetuant-se la precarietat del mercat de treball**: temporalitat dels contractes, major pes de l'atur de llarga durada, major vulnerabilitat dels col·lectius "vulnerables": dones i majors de 45 anys. L'atur ha arribat a tot l'Estat espanyol, en números absoluts a 4.845.302 persones, de les quals els 51% són dones. A Catalunya, s'ha situat en més de 637.295 persones, de les que el 49% són dones i al Baix Llobregat, en 70.791 de les quals gairebé el 51% són dones.

Evolució des de l'inici de la crisi

Al 2008, a l'inici de la crisi, els homes van ser els més afectats ja que la construcció i la indústria de l'automòbil, sectors fortament masculinitzats, van ser els primers que van patir la destrucció de llocs de treball. A mida que han passat els anys i la crisi s'ha aguditzat, els seus efectes s'han estès per tots els sectors productius i de serveis.

A continuació fem un repàs a les principals dades de la comarca del Baix Llobregat a partir d'una comparativa entre les corresponents als anys 2008 i 2013 sobre,

- **l'atur registrat,**
- **els expedients de regulació d'ocupació,**
- **els nous contractes i,**
- **la població ocupada**

ATUR REGISTRAT

Respecte el 2008, l'augment de dones aturades registrades a les oficines de treball és superior a la dels homes.

Les dones registrades en les oficines de treball com aturades al Baix Llobregat és de 34.985 dones (12.506 més que en el 2008). Els homes registrats com aturats en el 2013 era de 33.884 homes (10.322 més que en el 2008).

En el 2008 al Baix Llobregat la taxa d'atur registrat de les dones era del 10,5% (la dels homes era del 7,1%).

En el 2013, al Baix Llobregat, la taxa d'atur registrat de les dones és del 18,3% (la dels homes era del 15,3%).

EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'OCUPACIÓ

3.710 dones afectades per un expedient de regulació d'ocupació en el 2013 al Baix Llobregat.

El 22,7% de les persones afectades per un ERO en el 2013 eren dones.

Respecte el 2008 augmenta en 1.948 les dones afectades per un ERO. En els homes aquest augment arriba a 7.024.

La reducció de la jornada laboral és la principal mesura dels ERO que afecten a les dones. El 37% de les persones afectades per aquesta mesura eren dones.

Causes tècniques i tecnològiques i aplicació de mesures econòmiques són les causes principals de les dones afectades per un ERO.

CONTRACTACIÓ REGISTRADA

Mentre augmenten els contractes registrats per homes, en el 2013 disminueixen els contractes registrats per dones.

El 44,3% dels nous contractes registrats van ser signats per dones en el 2013 al Baix Llobregat (les dones registren 77.802 contractes, 26.353 menys que en el 2008). Els homes registren 97.896 contractes en el 2013, 22.800 menys que en el 2008.

En el 2008, el 82% dels nous contractes registrats per dones al Baix Llobregat eren temporals (la taxa de temporalitat masculina també era del 82%).

En el 2013 la taxa de temporalitat augmenta: 88,6% dels nous contractes signats per dones al Baix Llobregat són temporals. En els homes aquest percentatge ha estat del 88,9%.

POBLACIÓ OCUPADA

Respecte el 2008 augmenta el pes del treball a temps parcial. Les dones continuen concentrant el major volum del treball a temps parcial (el 24% de l'ocupació femenina és a temps parcial, en el cas dels homes aquest percentatge no arriba al 8%).

El 87,5% de les dones ocupades treballen al sector serveis, un dels sectors amb menor protecció laboral (convenis laborals heterogenis i menys favorables al treballador/a)

Continuen existint diferències per gènere pel que fa a la taxa d'activitat, a la continuïtat i permanència en el mercat de treball, en el tipus d'ocupació que desenvolupen.

Les dones són les que presenten una major inestabilitat en les feines remunerades, protagonitzant **més entrades i sortides del mercat de treball al llarg de tota la seva carrera professional**

Les ocupacions majoritàriament desenvolupades per dones estan menys remunerades que la dels homes. Les dones apleguen la majoria de contractes temporals i els treballs a temps parcial.

Publicacions sobre la situació actual de les dones en el mercat de treball.

De l'Observatori Comarcal del Baix Llobregat

Monogràfic 1T 2011 *"La situació de les dones en el mercat de treball"*

<http://arxius.elbaixllobregat.cat/web/analisi/pdf/Monografic1T2011.pdf>

Nota conjunta 1. Febrer 2014 *"L'impacte de la crisi al Baix Llobregat"*

<http://arxius.elbaixllobregat.cat/web/analisi/pdf/Notaconjunturafebrer2014.pdf>

De l'Institut d'Estadística Europeu (EUROSTAT)

La participació de les dones al mercat de treball.

http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/themes/23_labour_market_participation_of_women.pdf

De l'European Trade Union Institute (ETUI)

El desenvolupament del mercat de treball en el context de crisi i estratègia Europa 2020.

<http://www.etui.org/content/download/2115/23504/file/Chap+2.pdf>